

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 11/17

Luksemburg, 7 lutego 2017 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-638/16 PPU
X i X / Państwo belgijskie

Według rzecznika generalnego Paola Mengozziego państwa członkowskie muszą wydać wizę z przyczyn humanitarnych w przypadku, gdy istnieją poważne i potwierdzone powody, by twierdzić, że odmowa wydania takiej wizy narazi osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową na tortury lub niehumanitarne albo poniżające traktowanie

Istnienie powiązań lub ich brak między daną osobą a państwem członkowskim, do którego osoba ta zwróciła się z wnioskiem o wydanie wizy, jest bez znaczenia

W dniu 12 października 2016 r. para Syryjczyków oraz ich troje małych dzieci posiadających obywatelstwo syryjskie, mieszkający w Aleppo (Syria), złożyli w ambasadzie Belgii w Bejrucie (Liban) wnioski o wydanie wizy. W dniu 13 października 2016 r. powrócili do Syrii. Celem wniosków było uzyskanie przez tę rodzinę wiz o ograniczonej ważności terytorialnej na podstawie kodeksu wizowego UE¹, tak aby mogła ona opuścić oblężone miasto Aleppo w celu złożenia w Belgii wniosku o udzielenie azylu. Jeden ze skarżących twierdzi w szczególności, że został uprowadzony przez grupę zbrojną, pobity i torturowany, a następnie zwolniony po wpłaceniu okupu. Skarżący szczególnie podkreślają ogólne pogorszenie się stanu bezpieczeństwa w Syrii, a w szczególności w Aleppo, a także fakt, że jako chrześcijanie prawosławni są narażeni na prześladowania ze względu na ich wiarę. Dodają, że nie mają możliwości zarejestrowania się jako uchodźcy w państwach sąsiednich, ze względu w szczególności na okoliczność, że granica pomiędzy Libanem a Syrią została w międzyczasie zamknięta.

W dniu 18 października 2016 r. Office des étrangers (urząd do spraw cudzoziemców, Belgia) oddalił wspomniane wnioski. Stwierdził, że ubiegając się o wizę o ograniczonej ważności terytorialnej w celu złożenia w Belgii wniosku o udzielenie azylu, syryjska rodzina, o której mowa, miała w sposób oczywisty zamiar przebywać w Belgii ponad 90 dni². Ponadto urząd ten podkreślił w szczególności, że państwa członkowskie nie są zobowiązane do przyjmowania na swoje terytorium każdej osoby żyjącej w katastrofalnej sytuacji.

W związku z powyższym rodzina syryjska wniosła do Conseil du contentieux des étrangers (sądu do spraw cudzoziemców, Belgia) o zawieszenie wykonania decyzji o odmowie wydania wizy. Sąd ten postanowił w trybie pilnym zwrócić się do Trybunału o dokonanie wykładni kodeksu wizowego, a także art. 4 (zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karanía) i art. 18 (prawo do azylu) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

W przedstawionej dzisiaj opinii rzecznik generalny Paolo Mengozzi najpierw doszedł do wniosku, że sytuacja rodziny syryjskiej, której dotyczy ta sprawa, objęta jest zakresem stosowania kodeksu wizowego, a tym samym prawa Unii.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy, a w szczególności art. 25 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia.

² Zgodnie art. 1 ust. 1 i 2 kodeksu wizowego, akt ten określa „tryb i warunki wydawania wiz na tranzyt przez terytorium państw członkowskich lub planowany pobyt na terytorium państw członkowskich nieprzekraczający trzech miesięcy w dowolnym sześciomiesięcznym okresie”. Zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. b) tego kodeksu odmawia się wydania wizy, jeżeli istnieją poważne wątpliwości co do zamiaru wnioskodawcy opuszczenia terytorium państw członkowskich zanim wygaśnie termin ważności wizy.

Stwierdził także, że przy wydawaniu decyzji na podstawie kodeksu wizowego organy państwa członkowskiego stosują prawo Unii, a tym samym są zobowiązane do przestrzegania praw zagwarantowanych w Karcie.

Rzecznik generalny podkreślił w tym zakresie, że prawa podstawowe zapisane w Karcie, do przestrzegania których zobowiązane są wszystkie organy państw członkowskich działające w ramach prawa Unii, są gwarantowane adresatom aktów wydanych przez taki organ niezależnie od jakiegokolwiek kryterium terytorialności.

Na pytanie, czy państwo członkowskie jest zobowiązane do wydania wizy z przyczyn humanitarnych w sytuacji, gdy istnieje potwierdzone ryzyko naruszenia w szczególności art. 4 Karty, rzecznik generalny odpowiedział twierdząco, a jego odpowiedź nie jest uzależniona od istnienia powiązań między daną osobą a państwem członkowskim, do którego osoba ta zwróciła się z wnioskiem o wydanie wizy.

Rzecznik generalny sprzeciwił się wykładni kodeksu wizowego, zgodnie z którą kodeks przyznaje państwom członkowskim jedynie zwykłe uprawnienie do wydawania takich wiz. Jego stanowisko opiera się zarówno na treści i strukturze przepisów kodeksu wizowego, jak i na konieczności przestrzegania przez państwa członkowskie – przy korzystaniu z przysługującego im swobodnego uznania – praw zagwarantowanych przez kartę w przypadku, gdy stosują one jej postanowienia.

W tym kontekście z przysługującego im swobodnego uznania państwa członkowskie muszą korzystać w ramach prawa Unii.

Zdaniem rzecznika generalnego nie można zaprzeczyć, że skarżący byli narażeni w Syrii co najmniej na rzeczywiste ryzyko bardzo poważanego nieludzkiego traktowania, które w sposób oczywisty objęte jest zakresem stosowania zakazu przewidzianego w art. 4 Karty. Biorąc w szczególności pod uwagę informacje dostępne na temat sytuacji w Syrii, państwo belgijskie nie mogło stwierdzić, że jest zwolnione ze spełnienia ciężącego na nim na mocy art. 4 Karty pozytywnego obowiązku.

A zatem rzecznik generalny zaproponował Trybunałowi, aby ten odpowiedział na pytanie przedstawione przez Conseil du contentieux des étrangers w ten sposób, że państwo członkowskie, do którego obywatel państwa trzeciego zwrócił się z wnioskiem o wydanie wizy o ograniczonej ważności terytorialnej z przyczyn humanitarnych, jest zobowiązane do wydania takiej wizy, jeśli istnieją poważne i potwierdzone powody by twierdzić, że bezpośrednią konsekwencją odmowy wydania takiego dokumentu będzie narażenie tego obywatela na traktowanie zakazane przez art. 4 Karty, poprzez pozbawienie go legalnej możliwości skorzystania z przysługującego mu prawa do ubiegania się o ochronę międzynarodową w tym państwie członkowskim.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106